

กลยุทธ์บริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในประเทศออสเตรเลีย

Strategy of Administration for Buddhism Dissemination in Australia

พระครูวรญาณวิเทศ วิ.(พิพัฒน์พร กิตติสุภ)
PhrakruWorayanwites (Pitpattanaporn Kittisupoo)^๑
เสน่ห์ เตชะวงศ์
Sane Techawong^๒

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการรายงานผลการศึกษาคณะสงฆ์ เรื่อง “กลยุทธ์บริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในประเทศออสเตรเลีย” โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย ๒) เพื่อศึกษากระบวนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศด้วยแผนกลยุทธ์ ๓) เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาทั้งเอกสารและสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพ และปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียโดยยังขาดการวางแผนสรรหาบุคลากรที่ชัดเจน ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญด้านปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา และงบประมาณส่วนใหญ่มาจากประชาชนผู้มีจิตศรัทธา กระบวนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศด้วยแผนกลยุทธ์ ทั้ง ๖ ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียโดยมีการวางแผนการเผยแผ่เป็นขั้นตอน ผ่านกระบวนการจัดการกลยุทธ์ 5 O 6 S MODEL

คำสำคัญ : กลยุทธ์บริหารการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ประเทศออสเตรเลีย

^๑ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Buddhist Educational Administration, Educational Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

^๒ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Abstract

This article is a report of the study of the dissertation on the "Buddhist Management of Buddhist Monks in Australia". 2) To study the process of dissemination of Buddhism abroad with a strategic plan. 3) To present a strategy for the propagation of Buddhism in Australia. By qualitative research The tools used were interviews. The findings revealed that the current state and problems in the propagation of Buddhism in Australia were lack of clear recruitment planning. Lack of skilled personnel Most of the major Buddhist day activities. And most budgets come from faith, kith and kin. The process of dissemination of Buddhism in foreign countries with 6 strategic plans by SWOT analysis analysis of the Buddhist propaganda strategy in Australia, with the planning of propagation as a step. Through the strategic management process 5 O 6 S MODEL

Keywords : Strategy of Administration, Buddhism, Australia

๑. บทนำ

หลังจากพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในพระศาสนา พระองค์ทรงออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยพระองค์ทรงเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยจุดกำเนิดองค์การตามแนวพระพุทธศาสนาเมื่อพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว มีดำริที่จะเผยแผ่พระสังฆธรรมแก่ไนยสัตว์ จึงได้เสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ มีพระอัญญาโกณฑัญญะ พระวัปปะ พระภัททิยะ พระมหานามและพระอัสสชิ ที่อาศัยอยู่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เขตกรุงพาราณสี ทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตร โปรดท่านเหล่านั้น พอจบพระธรรมเทศนาพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ดวงตาเห็นธรรมว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงนั้น มีความดับไปเป็นธรรมดา” และทูลขอบรรพชาอุปสมบทในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เรียกว่า วันอาสาฬหบูชา ซึ่งเป็นวันที่พระรัตนตรัยครบ ๓ ประการ คือพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ จึงนับได้ว่าพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพระสงฆ์องค์แรก ที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ส่วนอีก ๔ คนที่เหลือพระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนอบรม จนได้ดวงตาเห็นธรรมและบรรลอรหัตผล ในเวลาต่อมา พระพุทธองค์ทรงประทานการบรรพชาด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทาโดยตรัสว่า “เธอทั้งหลายจงเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมอันเรากล่าว ดีแล้ว เธอทั้งหลายจงประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อทำที่สุดทุกข์ โดยชอบเถิด” ด้วยพระดำรินี้ ทำให้พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

ต่อจากนั้น พระองค์ได้เสด็จไปแสดงธรรมโปรดพระยสะและพวกอีก ๕๔ ท่าน จนบรรลุป็นพระอรหันต์ทั้งหมด ในครั้งนั้นจึงมีพระอรหันต์รวมทั้งพระองค์ด้วยทั้งสิ้น ๖๑ พระองค์ พระพุทธเจ้าจึงพระดำริให้พระสาวกออกประกาศศาสนา โดยมีพระปฐมวาจาในการส่งพระสาวกออกประกาศศาสนาว่า

“ดูก่อนพระภิกษุทั้งหลาย เราหลุดพ้นจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของทิพย์ และของมนุษย์ แม้พวกเธอได้หลุดพ้นจากบ่วงทั้งปวงทั้งของทิพย์และของมนุษย์เช่นกัน พวกเธอจงเที่ยวไปเพื่อประโยชน์ และความสุกแก่มหาชน เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุกแก่ทวยเทพและมนุษย์ พวกเธออย่าไปทางเดียวกัน ๒ รูป จงแสดงธรรมให้งามในเบื้องต้น ในท่ามกลางและในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะให้ครบถ้วนบริบูรณ์ สัตว์ทั้งหลายผู้มีธูลี คือ กิเลส ในจักขุเพียงเล็กน้อยอยู่ แต่เพราะโทษที่ยังไม่ได้ดับธรรม จึงต้องเสื่อมจากคุณที่พึงจะได้รับ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ผู้รู้ทั่วถึงธรรมมีอยู่ แม้เราก็จักไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อแสดงธรรม”^๓

^๓ วิ.ม.(ไทย) ๔/๓๒/๔๐.

จากพระพุทธดำรัสนี้ เป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้เป็นประโยชน์และความสุขแก่ชาวโลก^๔ จากแนวคิดนี้ชี้ให้เห็นกลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลที่เป็นแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

เมื่อจะกล่าวถึงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปออสเตรเลีย^๕ ซีกโลกตอนใต้ ประเทศออสเตรเลียมีประชากรประมาณ ๒๔ ล้านคน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๘) ส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปที่เข้ามาตั้งรกรากตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๙-๒๐ ปัจจุบัน มีประชากรที่ย้ายถิ่นฐาน เข้าไปอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรที่มาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศออสเตรเลีย แบ่งออกเป็น ๖ รัฐ ได้แก่ รัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) รัฐควีนสแลนด์ (Queensland) รัฐเซาท์ออสเตรเลีย (South Australia) รัฐทัสมาเนีย (Tasmania) รัฐวิกตอเรีย (Victoria) และรัฐเวสเทิร์นออสเตรเลีย (Western Australia) นอกจากนี้ยังมีดินแดนหลักๆบนแผ่นดินใหญ่อีก ๒ แห่ง ได้แก่ นอร์ทเทิร์นเทอริทอรี (Northern Territory) และ ออสเตรเลียแคปิตอลเทอริทอรี (Australia Capital Territory) ซึ่งเป็นเขตเมืองหลวง และดินแดนเล็กน้อยอื่นๆอีก โดยส่วนใหญ่แล้ว ดินแดนนั้นมีลักษณะเดียวกับรัฐ

ประเทศออสเตรเลียไม่มีศาสนาแห่งรัฐ มาตรา ๑๑๖ ของรัฐธรรมนูญของออสเตรเลีย ห้ามไม่ให้รัฐบาลกลางออกกฎหมายใดๆ ที่จะสร้างศาสนาใดๆ กำหนดพิธีทางศาสนาใดๆ หรือห้ามกิจกรรมของอิสระใดๆ ในการสำรวจสำมะโนประชากรปี ๒๐๑๑ พบว่า ชาวออสเตรเลีย นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน ๖๘ เปอร์เซ็นต์ นับถือพระพุทธศาสนา จำนวน ๒.๘ เปอร์เซ็นต์ นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน ๒.๔ เปอร์เซ็นต์ นับถือศาสนาฮินดู จำนวน ๑.๔ เปอร์เซ็นต์ นับถือศาสนายูดาห์ จำนวน ๐.๖ เปอร์เซ็นต์และไม่มีศาสนา จำนวน ๒๔.๘ เปอร์เซ็นต์จะเห็นได้ว่ามีผู้นับถือพระพุทธศาสนาน้อยมาก

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในทวีปออสเตรเลีย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๓ โดยพระภิกษุชาวอังกฤษ ชื่อ ศาสนชะ (มร.อี.สติเวนสัน) ท่านผู้นี้ได้อุปสมบท ที่ประเทศพม่า ท่านได้เดินทางเข้าสู่ประเทศออสเตรเลีย และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แก่ ชาวออสเตรเลีย โดยแนะนำ แต่เพียงว่าพระพุทธศาสนา เน้นการพัฒนาจิตใจ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้นมาพระพุทธศาสนา ในประเทศออสเตรเลีย ก็มีการเคลื่อนไหวอย่างคึกคัก ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ รัฐควีนสแลนด์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ และรัฐวิกตอเรีย ได้จัดตั้งพุทธสมาคมขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแผ่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พุทธสมาคมแห่งรัฐนิวเซาท์เวลส์ ก็ได้จัดพิมพ์วารสาร เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ออกเผยแพร์ให้กับผู้สนใจ และในปี ๒๔๙๘ ก็มีการจัดตั้งพุทธสมาคมแห่งรัฐแทสเมเนียขึ้น

^๔ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๑๓๕.

^๕ ศรีภูมิ อัครมาส, **หน้าต่างสู่โลกกว้าง ออสเตรเลีย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๓๙-๔๙.

ในขณะเดียวกัน คือ ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ - พ.ศ.๒๔๙๙ อันเป็นระยะเวลา ที่ประเทศพม่ากำลัง มีการสังคายนาครั้งที่ ๖ พระเถระชาวพม่าชื่อ อุฐิติละ ได้ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่ประเทศออสเตรเลีย มีผู้สนใจฟังการบรรยายธรรมเป็นอันมาก ท่านอุฐิติละ ได้จัดอบรมกรรมฐานแก่ชาวออสเตรเลียด้วยมีผู้บริจาคเงินซื้อที่ดินจะสร้างวัด เพื่อให้มีวัดและพระสงฆ์อยู่ประจำ แต่ท่านอุฐิติละ ไม่ได้กลับไปออสเตรเลียอีก การสร้างวัดจึงไม่เป็นผลสำเร็จ

ในเวลาต่อมาพุทธสมาคมต่างๆ ทั่วประเทศออสเตรเลีย ได้ร่วมกัน จัดตั้งสหพันธ์พระพุทธศาสนาแห่งออสเตรเลียขึ้น โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ กรุงแคนเบอร์รา ทั้งนี้ก็เพื่อจะทำการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างมีระบบ โดยสหพันธ์แห่งนี้ ถูกกำหนดให้เป็นสถานที่ จัดแสดงปาฐกถาธรรม สัมมนาทางวิชาการ อภิปรายธรรม และใช้เป็นศูนย์รวม ในการประกอบศาสนกิจตามประเพณีของพระพุทธศาสนา ทำให้มีผู้หันมานับถือพระพุทธศาสนามากขึ้น เป็นลำดับ

พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลียในปัจจุบัน ได้มีพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาติอื่นๆ ได้ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลียมากขึ้น ชาวออสเตรเลีย ได้มาอุปสมบทในประเทศไทยและประเทศอื่นที่นับถือพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท มีการสร้างวัดไทยขึ้นทั้งในประเทศออสเตรเลีย เพื่อเป็นศูนย์กลางเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น วัดธรรมรังษี วัดรัตนประทีป วัดป่าพุทธรังษี วัดป่าสุภณูตาราม บันดานูน วัดธรรมธारा วัดพระธรรมกาย เป็นต้น ในปัจจุบันชาวตะวันตกได้หันมานับถือพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า^๖

๑) พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เปิดอิสระ ให้ใช้สติปัญญา พิจารณา ก่อนที่จะศรัทธานับถือ ต่างจากศาสนาเดิม ที่เขานับถือ ห้ามคำถาม.โดยให้เชื่อก่อนสิ่งอื่นใด แล้วผลของความเชื่อ รอดจากพระผู้เป็นเจ้าของจะประทานพร

๒) ได้ศึกษาประวัติศาสตร์ ของพระพุทธศาสนาแล้ว พบว่า คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นไปเพื่อสันติ เริ่มที่ตนเองก่อน แล้วแผ่ไปสู่คนรอบข้าง และคนทั้งโลก รวมตลอดถึง สรรพสัตว์ทั้งหลายด้วย ซึ่งศาสนาอื่น มีไม่ครบถ้วน เหมือนพุทธศาสนา

๓) ชาวพุทธในอดีต ถึงปัจจุบัน ไม่เคยไปเบียดเบียน หรือทำร้ายคนต่างศาสนา มีแต่การช่วยเหลือ เมื่อแม่ เมตตา โอบอ้อมอารี ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

๔) ศาสนาเดิม ที่พวกเขา นับถืออยู่ ไม่ให้ ทิศทางเดิน ในอนาคต ที่ชัดเจนได้ แต่พระพุทธศาสนา บอกได้ว่า จะเลือกเดิน สู่จุดมุ่งหมายใด เช่น จะตั้งตนในปัจจุบันให้ดีอย่างไร จะไปสวรรค์ หรือจะไปนิพพาน หรือจะไปสู่ ภพภูมิแห่งเดรัจฉาน หรือสู่หukti อบายภูมิอย่างไร ก็อยู่ที่บุคคลจะเลือกปฏิบัติเอง..กำหนดอนาคตได้จากปัจจุบันด้วยตนเอง ไม่ต้องรอคำตัดสินจากพระผู้เป็นเจ้าของ

๕) ในท่ามกลางลัทธิต่าง ๆ ในโลกปัจจุบันเช่น ลัทธิการก่อการร้าย ลัทธิแบ่งแยกดินแดน ที่ใช้อาวุธ ก่อสงคราม ต่าง ๆ ทั่วโลกนี้ พวกเขา มองไม่ออกว่า จะหาสันติ ได้อย่างไร..

^๖ ศรีภูมิ อัครมาส, หน้าต่างสู่โลกกว้าง ออสเตรเลีย, หน้า ๓๙-๔๙.

ชีวิตมนุษย์บนโลกใบนี้ เริ่มไม่ปลอดภัยขึ้นทุกวัน ๆ สิ่งที่จะช่วยได้ก็คือ การเสาะแสวงหา ศาสนา ที่เน้นคำสอน นำปฏิบัติเพื่อสันติอย่างแท้จริง นั่นคือพระพุทธศาสนา อันเป็นความหวังสุดท้าย ของพวกเขาเหล่านั้นเอง กล่าวได้ว่า สถิติจำนวนผู้นับถือศาสนาในประเทศออสเตรเลียในปัจจุบันข้างต้น จะเห็นว่าผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย ยังมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ จะพบว่ยังมีประชาชนที่ไม่นับถือศาสนาใดมีจำนวนมาก อาจเป็นช่องทางให้โอกาสในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีความประสงค์ ที่จะศึกษาว่า ปัจจุบันนี้ วัด องค์กร และผู้ที่ทำหน้าที่ เผยแผ่พระพุทธศาสนา มีกลยุทธ์และการบริหาร อย่างไร และจะได้ทำการวิจัย เพื่อพัฒนากลยุทธ์และการบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่เหมาะสม แล้วนำเสนอให้ วัด องค์กร และผู้ที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้นำไปใช้ในการเผยแผ่ในประเทศออสเตรเลีย ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในโอกาสต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาปัจจุบันในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย

๒.๒ เพื่อศึกษากระบวนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศด้วยแผนกลยุทธ์

๒.๓ เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย

๓. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการศึกษา แบ่งขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑) แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหาร ได้ศึกษา ความหมาย การวางแผน ความสำคัญ แนวทาง ระดับ ขั้นตอน และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

๒) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร ได้ศึกษา ความหมายของการบริหาร ความสำคัญของการบริหาร

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการเผยแผ่ ได้ศึกษา นโยบายและแนวคิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ แนวคิดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ยั่งยืน

๓.๒ ขอบเขตด้านประชากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

เจ้าอาวาส พระสงฆ์ หรือ บุคคลที่ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย

๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลในรัฐควีนสแลนด์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ และรัฐวิกตอเรีย

๓.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ มีการดำเนินการจัดทำเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงเดือน มกราคม ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๑๒ เดือน

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการออกแบบสอบถาม ไปยังวัด/องค์กร บุคลากร ที่ทำการเผยแผ่พุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย ด้านสถานที่ จำนวนบุคลากร ภาษาที่ใช้ในการเผยแผ่ หัวข้อธรรมที่เน้นในการเผยแผ่ จำนวนประชากรที่มาปฏิบัติธรรม การบริหารงบประมาณ

๒) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านหลักการ สื่อที่ใช้ในการเผยแผ่ วิธีการเผยแผ่จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๓) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาถึงวิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาของพระสงฆ์ที่ปฏิบัติงานในประเทศออสเตรเลียทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรคในการเผยแผ่พุทธศาสนา

๓) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ, เจ้าอาวาสวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อศึกษาทัศนคติประสบการณ์ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และการแก้ไขข้อเสนอแนะ

๔) วิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากกระบวนการข้างต้น โดยใช้หลัก SWOT Analysis เพื่อนำผลที่วิเคราะห์มาจัดทำกลยุทธ์

๕. ผลการวิจัย

กลยุทธ์บริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในประเทศออสเตรเลียได้แก่ วัตถุประสงค์ (Objective) และกลยุทธ์ ๖ ด้าน ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การเผยแผ่พุทธศาสนาของพระสงฆ์ในประเทศออสเตรเลีย ได้แก่ ๑) พุทธศาสนาเผยแผ่และมั่นคงในประเทศออสเตรเลีย ๒) มีแผนการเผยแผ่เป็นขั้นตอน ๓) บุคลากรมีความชำนาญด้านเผยแผ่และประสบการณ์ ๔) กิจกรรมในวันพระและวันสำคัญทางพุทธศาสนาเข้มแข็ง ๕) เกิดความร่วมมือกันระหว่างวัด บ้าน และชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา” จากการศึกษาเอกสารกับผลวิเคราะห์ของบทสัมภาษณ์

และแบบสอบถามพบว่า รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนานั้น เป็นรูปแบบขั้นบันไดมีการประสานงานแบบบนลงล่าง ศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้วยการกำหนดนโยบายเผยแผ่และแบบแผนต่างๆ อยู่ที่ส่วนกลางทั้งหมด เมื่อมีนโยบายหรือข้อกำหนดใหม่ ก็จะส่งนโยบายนั้นๆ ลงมาตามลำดับขั้น คือ ระดับภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล วัด ซึ่งระบบนี้จะรับนโยบายมาเป็นลำดับ ถ้ามีอุปสรรคตรงไหน ก็อาจจะเกิดปัญหาและความล่าช้าในด้านการสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรและงบประมาณได้ และด้วยความที่ล้านนามีวิธีการทำงานด้วยความเกรงใจ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมาก ในการแสดงความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งต่างๆ ต่อฝ่ายบริหาร ในด้านแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนานั้น ล้านนามีอัตลักษณ์ในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นของตนเอง มีการวางแผนไว้ตลอดปีตามประเพณีดั้งเดิมที่เคยทำติดต่อกันมา โดยรับนโยบายจากส่วนกลางแล้วมาปรับใช้ประยุกต์เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นของล้านนา

การบริหารเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เห็นเป็นรูปธรรมก็คือ สายงานของพระธรรมทูตซึ่งพระธรรมทูตจะมีหน้าที่สั่งสอนอบรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยตรง มีองค์กรมีการจัดอบรมฝึกฝนรับนโยบายและงบประมาณมาปฏิบัติงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แต่จากการศึกษาพบว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนานั้นต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลหรือภาคประชาชนพุทธศาสนิกชนทุกคนเพื่อให้พระพุทธศาสนาดำรงต่อไปในอนาคต

กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย

กลยุทธ์ที่ ๑ ด้านการวางแผนการเผยแผ่

- ๑) มีการวางแผนการเผยแผ่เป็นขั้นตอนโดยแบ่งเป็นระยะอย่างชัดเจน
- ๒) ส่งเสริมบุคลากรมีความชำนาญด้านการเผยแผ่เพราะมีประสบการณ์ในการ

เผยแผ่

- ๓) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมด้านทุนทรัพย์และชักชวนศรัทธา

กลยุทธ์ที่ ๒ ด้านการจัดบุคลากรเพื่อการเผยแผ่

- ๑) ส่งเสริมบุคลากรให้มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษในการเทศน์สอน
- ๒) ส่งเสริม สรรหาบุคลากรที่มีความสามารถในการนำปฏิบัติธรรมเป็นภา

อังกฤษได้

- ๓) จัดให้มีบุคลากรที่มีภูมิรู้ ภูมิธรรมในทางการเผยแผ่พุทธศาสนา

^๓ พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์), “การบริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในล้านนา”, **ปริญาญาปรัชญาคุณูปบัณฑิต**, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๓).

กลยุทธ์ที่ ๓ ด้านหลักธรรมที่เหมาะสมในการเผยแผ่

- ๑) จัดให้มีหลักการปฏิบัติที่ชัดเจน คือ วิชาธรรมกาย
- ๒) มีหลักธรรมทางพุทธศาสนามากมายในการเผยแผ่ เช่น ฆราวาสธรรม ๔ สังคหวัตถุ ๔ ปฏิจจบาท ๔ สอดแทรกในการสอน
- ๓) ส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตามหลักศีล สมาธิ และปัญญา
- ๔) ส่งเสริมให้แปลหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ

กลยุทธ์ที่ ๔ ด้านกิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจในการเผยแผ่

- ๑) จัดกิจกรรมในวันพระประจำสัปดาห์และวันสำคัญทางพุทธศาสนา
- ๒) จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่สามารถดึงดูดผู้สนใจ
- ๓) จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสร้างความสามัคคีให้ชาวไทยในประเทศ ออสเตรเลีย
- ๔) จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการนำพาปฏิบัติกิจกรรม

กลยุทธ์ที่ ๕ ด้านการจัดหางบประมาณในการเผยแผ่

- ๑) สร้างศรัทธาให้ญาติโยม พุทธศาสนิกชนสนับสนุนงบประมาณ
- ๒) จัดกิจกรรมทำบุญ ตักบาตรเพื่อดึงดูดพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาว ออสเตรเลียเข้าวัด

กลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารงานด้านอื่นๆ

- ๑) สร้างศรัทธาให้ญาติโยม ดูแลรักษาและร่วมกันก่อสร้างศาสนสถาน
- ๒) ส่งเสริมให้มีบุคลากรดูแลงานด้านธุรการและการประชาสัมพันธ์
- ๓) จัดกิจกรรมดึงดูดความร่วมมือระหว่างวัด บ้าน และชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๖ ด้านนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาฐานันดร เขมปญโญ ได้วิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบคนที่ราบสูง” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของพระบัณฑิตอาสา คือ ขาดบุคลากรเพราะมีจำนวนลดลง ขาดงบประมาณดำเนินงาน ขาดวิธีการบริหารจัดการ เข้าถึงเจ้าบ้านได้ลำบาก ไม่สามารถสื่อสารกับชาวบ้านได้ในบางพื้นที่ ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบคนที่ราบสูงไปใช้ พบว่าต้องเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการพระบัณฑิตอาสา อำนวยความสะดวก สร้างศักยภาพตามทฤษฎีการสื่อสารการนำองค์ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ สร้างศักยภาพในการนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ และการบูรณาการเพื่อการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่^๕ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชายุทธ นาคมุจลินท์ ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การบริหารองค์กรใน

^๕ พระมหาฐานันดร เขมปญโญ, “กลยุทธ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบคนที่ราบสูง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

การเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี” พบว่า^๙ การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของ ทฤษฎีและหลักการบริหารทั่วไป เพื่อจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำงาน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม พระพุทธเจ้าทรงใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารองค์กรการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พระองค์อาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารต่างๆ เป็นปัจจัยในการบริหาร ปัจจุบันมีทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่เกิดขึ้นมากมาย สามารถนำมาใช้บริหาร องค์กรแล้วประสบผลสำเร็จ เช่น ทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีการบริหาร ทฤษฎีภาวะผู้นำ ทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

ปัจจุบัน คณะสงฆ์ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรการเผยแผ่ขึ้น โดยให้ฝ่ายบ้านเมือง เข้ามาช่วยเหลืองานกิจการคณะสงฆ์ที่มีมากขึ้น มหาเถรสมาคมกำหนดให้มีระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา แห่งชาติ และศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด มีกรอบนโยบายภาครัฐให้การ ส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี ก็ได้มีแนวคิด และทฤษฎีการบริหารองค์กรของพระพุทธเจ้าและทฤษฎีการบริหารองค์กรสมัยใหม่มา ประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถบริหารองค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามแล้วแต่ความคิด หลักการ ทฤษฎี ไม่ว่าจะ เป็นทฤษฎีของ Gulick and Urwick ทฤษฎีของ ดร. เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (Dr. W. Edwards Deming) ก็ตามยังมีกฎธรรมชาติของพระพุทธเจ้า ๕ ประการ ซึ่งเห็นว่ามีความสัมพันธ์กับวิทยาการสมัยใหม่ควรนำมาประกอบการบริหารองค์กร ซึ่ง การบริหารไม่มีรูปแบบตายตัวขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น ถ้าหากเรามีวิธีการคิดและบูรณา การเชิงบริหารแล้วจะทำให้การบริหารองค์กรมีประสิทธิภาพเกินกว่าที่คิดที่เดียวและเห็นว่าควร นำมาใช้กับการบริหารองค์กรอื่นๆในพื้นที่ต่อไป

และสอดคล้องกับ ทรงวิทย์ แก้วศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์ยุทธวิธี ในการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้า” ผลการวิจัยพบว่า^{๑๐} ๑) พระพุทธเจ้าทรงประกาศ ศาสนา ด้วยพระปรีชาสามารถและกุศโลบายอันแยบยล ลึกซึ้ง ๒) ทรงสามารถนำพระศาสนาเข้า แรกแทรกขึ้นในหมู่ประชาชนชาวชมพูทวีปใช้เวลาเพียง ๔ ปี ๓) ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธเจ้า ตั้งทฤษฎีจากปัญหา คือ ความรู้ ๒ ประการ ได้แก่เงินตามยปัญญาและสุตมยปัญญา จึงเป็นการ ตั้งสมมุติฐานแล้วคิดหาวิธีการเพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยคาดคะเนเอาว่าจะต้องเป็นไปตามนั้น ซึ่ง

^๙ บัญชายุทธ นาคมุจลินท์, วิเคราะห์การบริหารองค์กรในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี”, **พุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต** (พระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , ๒๕๕๖),

^{๑๐} ทรงวิทย์ แก้วศรี, “การศึกษาวิเคราะห์ยุทธวิธีในการประกาศศาสนาของ พระพุทธเจ้า”, **ปริญญาพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต**, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐).

อาจจะไม่แน่นอน แต่พระพุทธเจ้าทรงคิดค้นทฤษฎีจากภวานามยปัญญา ได้ผ่านการทดลองปฏิบัติจนเห็นผลมาแล้ว ๔) ยุทธวิธีการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้าทุกชั้นตอนใช้กระบวนการคิดแบบโยนิโสมนสิการ การตัดสินใจใช้ปัญญา ๓ อธิษฐาน ๔ และบัญญัติธรรม ๓ การวางแผนใช้โกศล ๓ และสัมมัมปธาน ๔ การบริหารใช้อธิบาท ๔ พละ ๔ และทิวฐัมมิกัตถสังวัตตนิคธรรม ๔ ภาวะผู้นำใช้อัตตหิตสมบัติ พรหิตปฏิบัติ และยุทธการแบบทหารมีอาชีพตามที่ตรัสไว้ในโยธาวิสูตร และ ๕) ยุทธวิธีของพระพุทธเจ้านั้น สามารถบูรณาการออกมา ๓ รูปแบบ คือ แบบตรีกรรม แบบจตุราริยสัง และแบบรัตนตรัย

๖. องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียนั้นจะต้องมีวัตถุประสงค์ ๕ ประการ คือ ๑) พุทธศาสนาเผยแผ่และมั่นคงในประเทศออสเตรเลีย ๒) มีแผนการเผยแผ่เป็นขั้นตอน ๓) บุคลากรมีความชำนาญด้านเผยแผ่และประสบการณ์ ๔) กิจกรรมในวันพระและวันสำคัญทางพุทธศาสนาเข้มแข็ง ๕) เกิดความร่วมมือกันระหว่างวัด บ้าน ชุมชน และจะต้องมีกลยุทธ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลีย ได้แก่กลยุทธ์ที่ ๑ ด้านการวางแผนการเผยแผ่ กลยุทธ์ที่ ๒ ด้านการจัดบุคลากรเพื่อการเผยแผ่ กลยุทธ์ที่ ๓ ด้านกิจกรรมที่เหมาะสมในการเผยแผ่ กลยุทธ์ที่ ๔ ด้านกิจกรรมและสิ่งนำมาใช้ในการเผยแผ่ กลยุทธ์ที่ ๕ ด้านการจัดหางบประมาณในการเผยแผ่ และกลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารงานด้านอื่นๆ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศออสเตรเลียให้ได้ผลที่ดีที่สุดผ่านกลยุทธ์บริหารการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5 O 6 S

๗. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการวิจัย ดังนี้

๗.๑ ด้านการวางแผนการเผยแผ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการวางแผนสรรหาบุคลากรที่ชัดเจน การวางแผนสรรหางบประมาณและการวางแผนจัดหาสถานที่เผยแผ่ยังมีแผนที่ชัดเจน

๗.๒ ด้านการจัดบุคลากรเพื่อการเผยแผ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาบุคลากรให้เก่งด้านภาษา มีความชำนาญด้านปฏิบัติเพื่อส่งเสริมในการเผยแผ่

๗.๓ ด้านกิจกรรมที่เหมาะสมในการเผยแผ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ผู้เผยแผ่สอนหลักพุทธธรรมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น และการปฏิบัติธรรมตามแนวการปฏิบัติวิชาวจรรมกาย

๗.๔ ด้านกิจกรรมและสิ่งนำมาใช้ในการเผยแผ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพุทธศาสนา กิจกรรมการปฏิบัติธรรม ปฏิบัติสมาธิ กิจกรรมประจำสัปดาห์ การเทศน์ การทำบุญตักบาตร

๗.๕ ด้านการจัดหางบประมาณในการเผยแพร่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมงบประมาณในการบริหารและการเผยแพร่

๗.๖ การบริหารงานด้านอื่นๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการบริหารงานด้านการก่อสร้าง ซ่อมแซมบูรณะการดูแลดำเนินงานเอกสารและการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรอบในการจัดกิจกรรม

บรรณานุกรม

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐.

ทรงวิทย์ แก้วศรี. “การศึกษาวิเคราะห์วิถีในการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้า”, **ปริญญาพุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

บัญชายุทธ นาคมุจลินท์. วิเคราะห์การบริหารองค์การในการเผยแพร่ พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัดอุทัยธานี”, **พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระครูภาวนาโสภิต (บุญรัตน์ เมืองวงศ์). “การบริหารการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในล้านนา”, **ปริญญาปรัชญาดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๒๕๕๓.

พระมหาฐานันดร เขมปณโณ. “กลยุทธ์การเผยแพร่พระพุทธศาสนาของบัณฑิตอาสาบที่ราบสูง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ศรีภูมิ อัครมาส. **หน้าต่างสู่โลกกว้าง ออสเตรเลีย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง จำกัด, ๒๕๔๙.

